

Handläggare
Charlotta Hansson
Telefon: 08-508 18 272**Till**
Farsta stadsdelsnämnd
2026-10-22

Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remiss av förslag till handlingsplan för klimatanpassning för Stockholms stad.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tillsammans med berörda nämnder och bolag tagit fram en ny handlingsplan för klimatanpassning, vilken baseras på miljöprogram 2030. Handlingsplanen ska genomföras genom att ansvariga nämnder och bolag implementerar planens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner.

Förvaltningen är positiv till förslaget till handlingsplan för klimatanpassning för Stockholms stad och anser att den är ett viktigt verktyg för förvaltningen i arbetet med att nå målen i miljöprogrammet. Det är många aktiviteter som ska genomföras och utgångspunkten i handlingsplanen är att dessa ska finansieras inom ramen för nämndernas ordinarie budget. Förvaltningen bedömer att det kan bli en utmaning att resurssätta klimatanpassningsåtgärderna inom ramen för ordinarie budget. Förvaltningen skulle gärna se en långsiktig finansieringslösning, där medel avsätts i en fond ur vilken ekonomiskt stöd kan sökas för att genomföra mer kostsamma men nödvändiga projekt. En sådan lösning ger bäst förutsättningar för att uppfylla handlingsplanens mål.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram förslag till reviderad handlingsplan för klimatanpassning för Stockholms stad. Förslaget till handlingsplan har utarbetats av stadsledningskontoret. Den ersätter *Handlingsplan för klimatanpassning 2022-2025*.

Förvaltningen tog emot remissen den 24 juni 2026 och svar ska skickas till kommunstyrelsen senast den 27 oktober 2026.

Remissen i sammanfattning

Förslag till *Handlingsplan för klimatanpassning för Stockholms stad* utgår från *Miljöprogram 2030*. Fokus i planen är främst två målområden:

- Målområde 4 *Ett klimatanpassat Stockholm* som omfattar två delmål:
 - 4.1 *En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat.*
 - 4.2 *Stärkt motståndskraft vid extremväder.*
- Målområde 1 *En rättvis och inkluderande omställning* och särskilt delmål:
 - 1.1 *Stadens verksamheter stärker en rättvis omställning.*

En utgångspunkt för handlingsplanen är att klimatiförändringarna medför att Stockholm måste anpassas till mer extrema väderhändelser, såsom fler och mer allvarliga skyfall och längre värmeböljor. Stadens arbete för att anpassa Stockholm till ett förändrat klimat inriktas mot att identifiera och hantera risker för liv och hälsa, samhällsviktiga funktioner och stadens egendom tillsammans med åtgärder för att långsiktigt bygga staden mer tålig och robust. I åtgärdsarbetet är det viktigt att beakta och ta hänsyn till att klimatiförändringarna kan drabba människor olika på grund av hälsomässiga, fysiska eller socioekonomiska förutsättningar.

Klimatanpassningen av staden är ett långsiktigt arbete och genomförs med hjälp av sex klimatanpassningsprinciper:

- Utgå från en riskanalys.
- Arbeta förebyggande och skadeavhjälpande, på kort och lång sikt.
- Ställ kostnad i proportion till risk och nytta.
- Sträva efter synergier.
- Utgå från stadens rådighet och prioriteringar.
- Samverka och samarbeta, internt och externt.

Förslaget till handlingsplan innehåller 25 aktiviteter. Aktiviteterna utgör det prioriterade klimatanpassningsarbetet i staden. Aktiviteterna är indelade efter följande typ av uppgifter:

- Analyser
- Arbetssätt och processer
- Utredningar
- Kommunikation
- Genomförande och erfarenhetsutbyten

Handlingsplanen ska genomföras genom att ansvariga nämnder och bolag implementerar planens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner. Uppföljningen av handlingsplanen sker i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning och genom miljöprogrammets årliga uppföljning.

Stadsdelsnämnderna är inte huvudansvariga för någon aktivitet men däremot delansvariga för följande 18 aktiviteter:

2. Genomför verksamhetsspecifika klimat- och sårbarhetsanalyser.
4. Bryt ner krontäckningskartan i finare geografisk indelning utifrån förutsättningar och behov.
5. Ta fram stöd för bedömningen av när klimatanpassningsåtgärder kan motiveras av att det föreligger ett kommunalt allmänintresse.¹
6. Ta fram arbetsformer för hur staden ska driva eller medverka i samverkansprojekt med externa aktörer gällande fysisk anpassning för att hantera skyfallsrisker.
7. Identifiera var blå-grön-grå anläggningar kan anläggas i befintlig miljö.²
9. Ta fram typlösningar för lämpliga anläggningskonstruktioner för hantering av skyfall, och en vägledning för vilka typer av ytor och anläggningar som kan nyttjas som översvåmningsytor.
10. Utveckla formerna för samordnade anläggningar för dagvatten- och skyfall vidare.
11. Utveckla underlag och arbetssätt för att beakta risker för värme och torka i samband med planering och exploatering.
12. Ta fram underlag som hjälper verksamheter i äldreomsorg, förskola, socialpsykiatri och funktionshinderområdet för att göra verksamhetsplanering för värmeböljor sommartid.
14. Utred alternativa bevattningslösningar i exploatering.
15. Utred alternativa bevattningslösningar i befintlig bebyggelse.
16. Utvärdera om geotekniska risker kan bedömas med god tillförlitlighet utifrån befintlig kunskap och tillgängliga underlag. Föreslå och initiera relevanta utvecklingsarbeten.
17. Utredda möjliga insatser gentemot invånarna och besökare vid svår och långvarig värmebölja.

¹ Extremväder kan leda till stora samhällsstörningar. Staden har inte rådighet eller ansvar för alla funktioner som behöver fungera för att inte sådana störningar ska uppkomma. Det kan handla om transportinfrastruktur, sjukhus eller eldistribution. Det är inte en skyldighet för kommunen att samverka och lägga resurser på gemensamma åtgärder för att skydda sådana funktioner men det är inte heller otillåtet. En kommun får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och som inte ska handhas av någon annan, exempelvis staten.

² En blå-grön-grå anläggning kan vara gatuträd, växtbäddar och andra anläggningar som kombinerar grönska, omhändertagande av dagvatten med hårdgjorda ytor såsom gator, gångbanor och torg.

19. Skapa gemensam kommunikation på klimatanpassningsområdet.
20. Upprätta ett investeringsprogram för prioriterade skyfallsåtgärder och påbörja genomförandet.
21. Åtgärder för ökad komfort i staden sommartid. Erbjud dricksvatten och möjligheter att svalka sig på offentliga platser.
24. Genomför beredskapsåtgärder för att kunna upprätthålla samhällsviktiga funktioner även i samband med extremväder.
25. Genomför förebyggande åtgärder för att förebygga skogs- och gräsbränder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling i samverkan med berörda verksamheter inom förvaltningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget till handlingsplan för klimatanpassning för Stockholms stad och bedömer att den kommer utgöra ett viktigt verktyg för förvaltningen i arbetet med att nå målen i miljöprogrammet.

Förvaltningen ser positivt på att stadens nämnder och bolag uppmanas att samverka och samarbeta när så behövs för att uppnå goda helhetslösningar.

När det gäller arbetet med att genomföra verksamhetsspecifika klimat- och sårbarhetsanalyser bedömer förvaltningen att det finns ett behov av att öka kunskaperna inom stadsdelsförvaltningen på detta område. Här skulle förvaltningen önska att kompetenshöjande insatser erbjöds delansvariga nämnder och bolag.

Gällande aktiviteten som handlar om att genomföra verksamhetsspecifika klimat- och sårbarhetsanalyser (KSA) anser förvaltningen att det behöver tydliggöras hur detta arbete ska hänga ihop med stadens ordinarie process för risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Även när det gäller aktiviteten som handlar om att genomföra beredskapsåtgärder för att kunna upprätthålla samhällsviktiga funktioner behöver det tydliggöras att de verksamheter som efter genomförd KSA visar sig vara utsatta för risker ska inventera dessa riskers påverkan på verksamheten inom ramen för stadens ordinarie RSA.

Förvaltningen är positiv till att utreda alternativa bevattningslösningar i befintlig bebyggelse. Förvaltningen har en egen vattenkiosk vid Magelungen och planerar för en vid Drevviken. Förvaltningen menar dock att det vore mer effektivt om detta samordnades så att flera verksamheter inom staden skulle

kunna nyttja dessa. Här skulle exempelvis någon central förvaltning eller bolag med fördel utreda om det vore möjligt att inrätta vattenkiosker vid sjöarna där kommunens olika verksamheter kan hämta vatten för bevattning.

Förvaltningen välkomnar en utredning av möjliga insatser gentemot invånare och besökare vid svår och långvarig värmebölja som syftar till att identifiera och arbeta med sårbara grupper i ett brett perspektiv och vilken typ av insatser som kan vara aktuella. Förvaltningen vill lyfta att målgruppen även bör omfatta hemlösa som är en särskilt utsatt sårbar grupp.

När det gäller aktiviteten om åtgärder för ökad komfort i staden sommartid finns det förslag om att erbjuda dricksvatten på fler platser i staden. Förvaltningen är positiv till åtgärden men anser att kostnader som ska betalas till Stockholm vatten och avfall för anslutning och drift av anläggningar med dricksvatten är orimligt hög vilket gör det ekonomiskt ohållbart att installera och drifta sådana. Kostnaden för detta bör därför ses över för ökad måluppfyllelse.

Det är många aktiviteter som ska genomföras och utgångspunkten i handlingsplanen är att dessa ska finansieras inom ramen för nämndernas ordinarie budget. Förvaltningen bedömer att det kan bli en utmaning att resurssätta klimatanpassningsåtgärderna inom ramen för ordinarie budget. Förvaltningen skulle gärna se en långsiktig finansieringslösning, där medel avsätts i en fond ur vilken ekonomiskt stöd kan sökas för att genomföra mer kostsamma men nödvändiga projekt. En sådan lösning ger bäst förutsättningar för att uppfylla handlingsplanens mål.

Mänskliga rättigheter

Handlingsplanen bedöms kunna bidra positivt till att stärka stadens arbete med mänskliga rättigheter. I planen finns aktiviteter där målet är att sänka temperaturer såväl utomhus som inomhus och erbjuda dricksvatten vilka bedöms ha en positiv effekt för alla invånare och besökare, särskilt för personer med funktionsnedsättning och särskilt sårbara grupper.

Miljö- och klimatkonsekvenser

Förvaltningen bedömer att ärendet innebär förbättringar för miljö och klimat med ökad klimatanpassning och stärkt biologisk mångfald.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Johanna Löfvenius
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilagor

Kommunstyrelsens förslag till *Handlingsplan för klimatanpassning
av Stockholms stad*

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2026-10-05
Johanna Löfvenius, Avdelningschef	2026-10-05